

dat deze bewering onjuist is en de schoolwet-agitatie behalve haar „kerkelijke” ook een politieke en sociale beteekenis heeft. Maar dit daargelaten, strijdt zulk een qualificatie niet tegen Art. 3 der wet, dat verbiedt, ook maar van verre partij te kiezen bij den strijd in staat of kerk? Natuurlijk ik ontzeg een andere maatschappij het recht niet, om met open vizier tegen deze beweging op te treden. Maar wie zulk een beweging in zulk een document als „kerkelijk” kenschetst, spreekt niet meer als orgaan der „quand même” neutrale „Nuts”-Maatschappij, doch laat eigen afkeer en toeneiging doorschemeren.

Van die beweging wordt voorts gezegd, dat ze de regeling van „een voor alle bruikbaar schoolonderwijs wil verhinderen.” Die snooden! ze gunnen dus anderen het bruikbaar onderwijs niet! Lasch, om billijk te zijn, het wordeke „tegelijk” in uw zinsnede in, of lees de stukken van Prof. Buys in de Gids, van Dr. Pierson in zijn jongste brochure’s, of van Dr. Vitranga in de Vaderlandsche letteroefeningen, om niet langer het streven van uw tegenpartij zwart te maken met een nú argeloozen eenvoud, die straks niet slechts schuldig, maar onverantwoordelijk wordt.

Volgt de verheerlijking der neutrale school: „Ze is deugdelijk van inrichting en vruchtbaar in werking.” Het zij zoo, maar als nu volgt: „dat zij met ieder jaar haar *weldaden* over een grooter getal ingezetenen uitbreidt”, dan dunkt het mij naar hoon te zweemen, als men ons beticht, van in onze ondankbaarheid weldaden te verachten, en ons dus als weldaad aan durft rekenen, wat zoo duizenden bij duizenden als krenking van een heilig recht der menschheid verfoeien. Ik dacht: „Beneficia non obtruduntur.”

Maar men gaat nog verder.

De klagers over onze schoolwet zijn eenvoudig dwazen. Hoor toch. We hebben een „schoolautoriteit, die toont steeds een geopend oor te hebben